§ 17. KRAJSKÉ POJISTOVNY V ČECHÁCH BY SE DAŘILY, KDYBY ČESKÁ ASSEKURACE V PRAZE JINÁKO SESTROJENA (ORGANISOVÁNA) V ČELO SE POSTAVILA.

(Vypouštíme. — Red.)

§ 18. MNOZÍ NÁM RADĚJÍ, ABYCHOM SE VLASTENECKÉ ASSEKURACE V PRAZE DRŽELI, PRAVÍCE: ŽE »SPOJENÝMI SILAMI« VÍCE POŘÍDĚNO BUDE.

Každý kraj svoje právo má.

Rada tato zdá se býti moudrá i vlastenecká, až na jedno *kdyby*. A my u nás říkáváme: *kdyby nebylo »kdyby« — nebylo by chyby*. Kdyby vlastenecké assekurace v Praze byla horlivě *patriotičná*, byla by bývala *energičná* (dělná) *praktičná*, zahraničné assekurace byly by jí nepředstíhly, cizina by nám kapitaly byla neodloudila. Za tento hřích je vlastenecká assekurace Českému národu odpovědna, neboť mu svou nepříhodností ba lhostejností náramně uškodila. Přes 40 let jestuje a výsledky její nejsou skvělé pro naše národní hospodártví. Malý příklad objasní věc. Obec Kuklena u Hradce Králové počítá asi 150 čísel, do České assekurace platí asi 52 zl. r. m., do zahraničných assekurac asi 2000 zl.; teď počitejme, že víc jak po 40 let takový kapital šel z jedné obce přes hory! což teprva z celého Království? My si u nás pro samou kulturu na rozum nevidíme, už jsme se tolik na-

němcovali, a kde jsme? Kapitaly máme za hranicemi, k nímž klíčů nemáme. V úrodné zemi přičinlivého, schopného a zasloužilého národa hrozná tíseň o peníze, obchod, průmysl mdlí, konečně centralismus kraje všeho života zbaví. Kdo nám teda radí, abychom se jen Prahy drželi, odsuzuje nás na venkově k nečinnosti a k jalové pohodlnosti. Když Praha ze své kultury na český národ milosrdně vzhledne, něco proň učiní, dobrá, když ne, čekejme, až bude po Kačinej svadbě.

Kraje toliko pod jednou podmínkou ku prazké assekurací se přidati mohou, kdy bude praktičně sestrojena, a na filialky krajské rozvětvena, aby národnímu hospodárství na všech končinách vyhověla. Ostane-li v trpnosti (pasivnosti) dosavadní, nelze u ní na žádný prospěch pomysliti, za 10 let bychom opět zase tam byli, kde nyní jsme, totiž v Chudenicích a Nouzově, a nám nutno od nynčka silně na to mysliti, a úsilno k tomu pracovati, abychom znamenitých fondův po krajích měli a kapitalům přes hranice odcházeti nedali. Odklady k ničemu nevedou. Dobře přísloví naše praví:

Zmeškav léto, pozdě jdeš do lesa na maliny!

A proč by se kraje samy k nečinnosti odsuzovaly, mohouce svou sílou svůj blahobyt zvelebovati? Kdož o sebe nedbaje sám se opouští, zda-li hoden, aby se druzí oň starali? A proto pravda stojí: kdo se na jiného spolehá, opuštěn bývá.